

ЗАКОН

о контроли државне помоћи

“Службени гласник РС”, број 51 од 14. јула 2009.

Предмет и циљ закона

Члан 1.

Овим законом уређују се општи услови и поступак контроле државне помоћи у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, применом начела тржишне економије и подстицања привредног развоја, обезбеђења транспарентности у додели државне помоћи, као и извршавања преузетих обавеза по закљученим међународним уговорима, који садрже одредбе о државној помоћи.

Одредбе овог закона не односе се на пољопривредне производе и производе рибарства.

Значење појмова

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *државна помоћ* је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту;
- 2) *давалац државне помоћи* је Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа, и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику;
- 3) *корисник државне помоћи* је свако правно и физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику;
- 4) *потпуна пријава државне помоћи* је скуп свих података и информација наведених у пријави државне помоћи и оних које је подносилац пријаве дужан да достави Комисији за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија), на њен захтев, а на основу којих

Комисија може да одлучује у поступку претходне, односно накнадне контроле државне помоћи.

Недозвољена државна помоћ

Члан 3.

Државна помоћ додељена у било ком облику, која нарушава или прети да наруши конкуренцију на тржишту, осим ако није другачије прописано овим законом, или која је супротна закљученим међународним уговорима, није дозвољена.

Дозвољена државна помоћ

Члан 4.

У складу са овим законом, дозвољено је доделити државну помоћ:

- 1) која је социјалног карактера, а додељује се индивидуалним потрошачима без дискриминације у односу на порекло робе, односно производа, који чине конкретну помоћ;
- 2) која се додељује ради отклањања штета проузрокованих природним непогодама или другим ванредним ситуацијама.

Државна помоћ која може бити дозвољена

Члан 5.

У складу са овим законом, може бити дозвољена државна помоћ која се додељује:

- 1) ради унапређења економског развоја подручја Републике Србије са изузетно ниским животним стандардом или са високом стопом незапослености;
- 2) ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди Републике Србије или извођења одређеног пројекта од посебног значаја за Републику Србију;
- 3) за унапређење развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији, уколико се тиме озбиљно не нарушава, нити постоји претња озбиљном нарушавању конкуренције на тржишту;
- 4) за унапређење заштите и очувања културног наслеђа.

Комисија

Члан 6.

Контролу државне помоћи у складу са овим законом врши Комисија коју образује Влада на предлог: министарства надлежног за послове финансија; министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја; министарства надлежног за послове инфраструктуре; министарства надлежног за послове заштите животне средине; Комисије за заштиту конкуренције.

Представник министарства надлежног за послове финансија (у даљем тексту: министарство), је уједно и председник Комисије, а представник Комисије за заштиту конкуренције је заменик председника Комисије.

Комисија има пет чланова.

За члана Комисије може бити предложено лице које је држављанин Републике Србије, које има најмање висок степен стручне спреме и поседује потребно стручно знање из области државне помоћи, конкуренције и/или права Европске уније.

Члан Комисије прима накнаду за рад у Комисији, коју утврђује Влада.

Комисија доноси пословник.

Комисија је оперативно независна у раду.

Средства и услови за рад Комисије

Члан 7.

Средства за рад Комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Министарство обезбеђује простор и друге услове за рад Комисије.

Именовање и престанак мандата члана Комисије

Члан 8.

Члан Комисије именује се на период од пет година и може бити поново именован, на предлог истог предлагача.

Мандат члана Комисије престаје:

- 1) истеком времена на које је именован;
- 2) ако поступа супротно одредбама овог закона;

- 3) ако се у раду не придржава одредаба пословника;
- 4) ако је осуђен на безусловну казну затвора од најмање шест месеци;
- 5) на лични захтев, подношењем писмене оставке.

Надлежност Комисије

Члан 9.

Комисија:

- 1) у поступку претходне контроле одлучује о дозвољености пријављене државне помоћи;
- 2) у поступку накнадне контроле одлучује о дозвољености додељене државне помоћи;
- 3) доноси решења и закључке у поступку претходне, односно накнадне контроле;
- 4) подноси Влади годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији;
- 5) сарађује са државном институцијом надлежном за послове ревизије, органом Републике Србије надлежним за послове буџетске инспекције, службом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежном за послове буџетске инспекције и другим домаћим и међународним органима, организацијама и институцијама у обављању послова из своје надлежности;
- 6) објављује на својој интернет презентацији решења која доноси у поступку претходне и накнадне контроле, годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији по усвајању од стране Владе, као и друге податке и информације за које оцени да су од значаја за примену овог закона;
- 7) врши и друге послове у складу са овим законом.

Стручни, административни и технички пословиза Комисију

Члан 10.

Стручне, административне и техничке послове за Комисију обавља министарство, а нарочито:

- 1) прима пријаве и друге податке о државној помоћи и обрађује их;
- 2) припрема решење Комисије у поступку претходне и поступку накнадне контроле;
- 3) води евиденције о државној помоћи;
- 4) припрема предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији, који Комисија подноси Влади;

5) сарађује са државном институцијом надлежном за послове ревизије, органом Републике Србије надлежним за послове буџетске инспекције, службом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежном за послове буџетске инспекције и другим домаћим и међународним органима, организацијама и институцијама у области контроле државне помоћи.

Поред послова из става 1. овог члана, министарство обавља и послове припреме прописа којима се уређује контрола државне помоћи као и измене и допуне ових прописа и друге послове у складу са овим законом.

Пријављивање државне помоћи

Члан 11.

Давалац државне помоћи дужан је да, пре доделе државне помоћи, поднесе пријаву државне помоћи Комисији.

Предлагач прописа који представља основ за доделу државне помоћи, дужан је да нацрт, односно предлог прописа, пре упућивања у процедуру доношења, пријави Комисији.

У случају да после подношења пријаве из ст. 1. и 2. овог члана дође до промене већ пријављене државне помоћи, давалац државне помоћи, односно предлагач прописа, дужан је да ову промену пријави Комисији.

Давалац државне помоћи, односно предлагач прописа, може у својству подносиоца пријаве, да повуче пријаву пре доношења одлуке Комисије.

Подносилац пријаве из става 4. овог члана, одговара за истинитост и исправност, односно тачност података, у смислу потпуне пријаве државне помоћи.

Шема државне помоћи и индивидуална државна помоћ

Члан 12.

Државна помоћ се пријављује као:

- 1) шема државне помоћи, или
- 2) индивидуална државна помоћ.

Шема државне помоћи је скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), односно нацрта, односно предлога прописа, који ће по доношењу представљати основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), а који у складу са чланом 11. став 2.

овог закона, подлежу обавези претходног пријављивања, пре упућивања у процедуру доношења.

Индивидуална државна помоћ је помоћ која се додељује:

- 1) на основу акта даваоца државне помоћи, унапред одређеном кориснику, а није заснована на шеми државне помоћи, или
- 2) на основу шеме државне помоћи за коју је Комисија донела решење из члана 13. став 5. овог закона, уз обавезу претходног пријављивања пре доделе индивидуалном кориснику.

Поступак претходне контроле

Члан 13.

Поступак претходне контроле Комисија започиње пријемом потпуне пријаве државне помоћи.

Ако Комисија утврди да се пријава из става 1. овог члана не односи на државну помоћ, доноси решење у којем се наведено констатује и доставља га подносиоцу пријаве.

Уколико утврди да се пријава односи на државну помоћ, Комисија одлучује о дозвољености пријављене државне помоћи у року који не може бити дужи од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве.

Уколико подносилац пријаве из става 2. овог члана не достави, или одбије да достави Комисији све тражене податке који представљају потпуну пријаву државне помоћи у смислу овог закона, Комисија доноси решење којим се пријава те државне помоћи одбацује као непотпуна и доставља га подносиоцу пријаве.

Ако Комисија по добијању потпуне пријаве утврди да пријављена државна помоћ није у супротности са одредбама овог закона, доноси решење којим се та државна помоћ сматра дозвољеном и доставља га подносиоцу пријаве.

Ако Комисија по добијању потпуне пријаве утврди да је пријављена државна помоћ у потпуности или делимично у супротности са одредбама овог закона, доноси закључак, којим подносиоцу пријаве одређује рок за отклањање неусклађености, са предлогом мера за усклађивање.

Ако подносилац пријаве не поступи по закључку Комисије, Комисија доноси решење којим се пријављена државна помоћ сматра недозвољеном и доставља га подносиоцу пријаве.

Решење које Комисија донесе у поступку претходне контроле, доставља се подносиоцу пријаве државне помоћи у року који не може бити дужи од 30 дана од дана доношења.

Обавештавање корисника државне помоћи

Члан 14.

Давалац државне помоћи дужан је да, пре доделе државне помоћи, достави кориснику државне помоћи копију решења Комисије које је за тог корисника релевантно, или га обавести о начину и месту где може да добије обавештење о садржају таквог решења.

Задржавање доделе пријављене државне помоћи

Члан 15.

До доношења решења Комисије из члана 13. овог закона, односно до окончања поступка претходне контроле, пријављена државна помоћ не може се доделити.

Уколико Комисија донесе решење из члана 13. став 7. овог закона, државна помоћ на коју се то решење односи, не може се доделити.

Поступак накнадне контроле

Члан 16.

Поступак накнадне контроле Комисија започиње на основу сопствених информација, или информација добијених из других извора, које указују да се ради о државној помоћи која је додељена, односно која се користи или је коришћена супротно одредбама овог закона.

У даљем поступку накнадне контроле, Комисија налаже даваоцу државне помоћи да достави додатне информације и одређује рок за достављање ових информација.

Комисија спроводи поступак накнадне контроле и доноси решење у смислу члана 13. овог закона на основу додатних, односно расположивих информација, уколико давалац државне помоћи не поступи по налогу Комисије из става 2. овог члана.

До доношења решења из става 3. овог члана, Комисија може да наложи даваоцу државне помоћи привремено обустављање даље доделе државне помоћи, уколико оцени да би даља додела те помоћи изазвала озбиљније поремећаје конкуренције на тржишту.

Права заинтересованих лица

Члан 17.

Свако лице које има правни интерес може поднети Комисији захтев за покретање поступка накнадне контроле.

Након провере навода из захтева, Комисија доноси решење у смислу члана 13. овог закона и о томе обавештава подносиоца захтева.

Повраћај државне помоћи

Члан 18.

Ако Комисија у поступку накнадне контроле утврди неправилности, доноси закључак са предлогом мера и роком за отклањање неправилности.

Уколико давалац државне помоћи не поступи по закључку Комисије из става 1. овог члана и о томе не обавести Комисију у року од пет дана од дана истека рока из закључка, Комисија доноси решење којим се та државна помоћ сматра недозвољеном.

Решењем из става 2. овог члана, Комисија налаже даваоцу државне помоћи да, без одлагања, предузме мере у циљу повраћаја додељеног износа државне помоћи, увећаног за законску затезну камату, почев од дана коришћења те помоћи до дана повраћаја искоришћеног износа и да одмах обустави даљу доделу неискоришћеног дела државне помоћи.

По истеку периода од десет година, почев од дана доделе државне помоћи, Комисија не може да наложи повраћај државне помоћи.

Обавештавање надлежних органа и служби

Члан 19.

О доношењу решења из члана 18. став 2. овог закона, Комисија обавештава државну институцију надлежну за послове ревизије и орган Републике надлежан за послове буџетске инспекције, односно службу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежну за послове буџетске инспекције.

О поступању у складу са ставом 1. овог члана Комисија доставља Влади информацију.

Коначност решења Комисије. Управни спор

Члан 20.

Решење Комисије из члана 13. ст. 2, 4, 5. и 7, члана 16. став 3. и члана 18. став 2. овог закона је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Управни спор се може покренути и ако Комисија не донесе решење у року из члана 13. став 3. овог закона.

Тужба којом је покренут управни спор не задржава извршење решења Комисије из става 1. овог члана.

Учешће у поступку контроле државне помоћи

Члан 21.

Члан Комисије дужан је да се у поступку контроле државне помоћи придржава одредаба прописа који уређују спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан Комисије који је истовремено и представник даваоца државне помоћи, односно предлагача прописа који представља основ за доделу државне помоћи, у поступку контроле државне помоћи може да пружа додатне информације, али без права учешћа у одлучивању.

Представник даваоца државне помоћи, односно предлагача прописа који представља основ за доделу државне помоћи, који није члан Комисије, има право учешћа у поступку контроле државне помоћи, у циљу пружања додатних информација, али без права учешћа у одлучивању.

Комисија може да позове и представнике других органа, организација и стручних удружења, ради давања детаљнијих информација које су од значаја за доношење одлуке, али без права њиховог учешћа у одлучивању.

Тајност података

Члан 22.

Чланови Комисије и запослени у министарству дужни су да и по престанку мандата, односно радног односа, чувају податке прикупљене у поступку контроле државне помоћи, који су од стране даваоца, односно корисника државне помоћи, означени као пословна тајна.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се објављивати нити саопштавати трећим лицима без изричите писмене сагласности лица на које се односе, осим када је надлежни орган обавезан да тако учини, у складу са законом.

Извештавање

Члан 23.

На основу података прикупљених од давалаца државне помоћи, министарство припрема предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији, који Комисија подноси Влади.

Министарство ближе прописује методологију израде годишњег извештаја, рок за достављање података министарству и рок за подношење предлога годишњег извештаја из става 1. овог члана.

Акта у надлежности Владе

Члан 24.

Влада ближе прописује начин и поступак за пријављивање шеме државне помоћи и индивидуалне државне помоћи, као и правила за доделу, односно за оцену дозвољености пријављене, односно додељене државне помоћи.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 25.

Прописи за спровођење овог закона донеће се до дана почетка његове примене.

До дана почетка примене овог закона, Влада ће образовати Комисију.

Влада ће, у року који не може бити дужи од годину дана од дана почетка примене овог закона, донети програм усклађивања са овим законом шема државне помоћи и индивидуалних државних помоћи, које су у примени пре, а на снази су и после датума почетка примене овог закона.

Комисија ће пословник донети у року од 30 дана од дана образовања.

Ступање на снагу закона

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2010. године.